

sote- ja maakuntauudistus

Sairaanhoidajakoulutusta 120 vuotta
juhlaseminaari
23.9.2016

Hannu Leskinen

Selvityshenkilö

Shp johtaja, TtT

Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakunta- uudistuksen lainsäädännöksi

31.8.2016

Sote- ja maakuntaudistus

- > Ihmisten hyvinvointi- ja terveyserot vähenevät
- > Asiakaskeskeiset, kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut
- > Julkisen sektorin kestävyysvaje supistuu 3 mrd euroa vuoteen 2029

Maakuntien tehtävät ja uusi sote-rakenne 1.1.2019

Valtakunnallinen lupa- ja valvontaviranomainen

Valtio

Sote-linjaukset: valtakunnallinen työnjako, aluerajat ylittävien tehtävien työnjako, tuotannon järjestämisen linjaukset, laajakantoiset investoinnit, muut palvelujen saatavuuden edellyttämät toimet, tietohallinnon ja ICT:n ohjaus, maakuntien sopimuksellinen ohjaus

Yhteinen ICT, muut yhteiset tukipalvelut

Maakunnat

- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Pelastustoimi
- Maakuntien liittojen tehtävät
- Alueelliset kehittämistehtävät ja elinkeinojen edistämisen tehtävät
- Ympäristöterveydenhuolto
- Alueiden käytön ohjaus ja suunnittelu
- Maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistäminen
- Maakunnalle lain perusteella annettavat muut alueelliset palvelut
- Maakuntien välinen yhteistyö

Sote-yhteistyöalueet

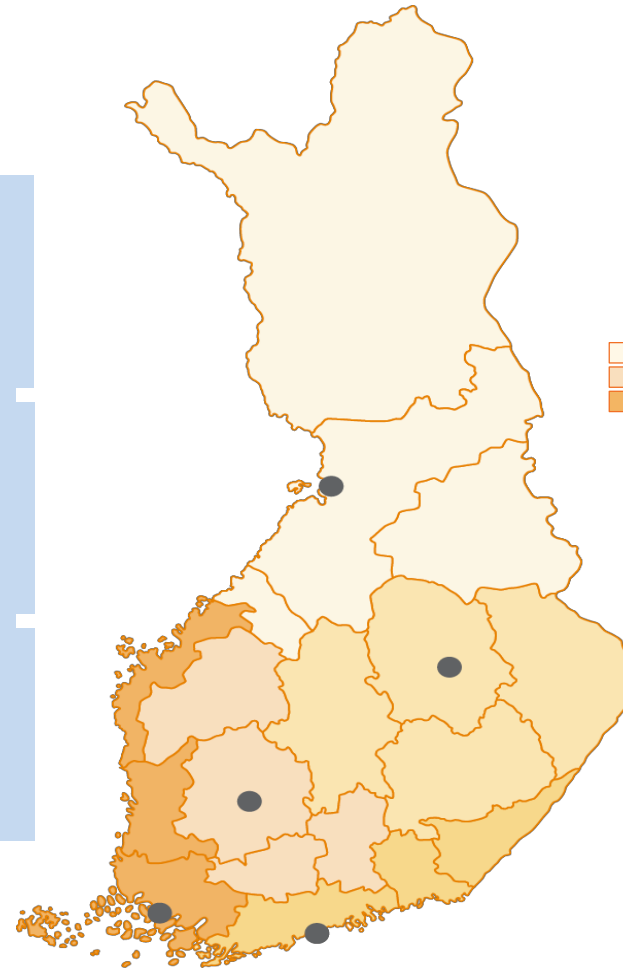
- keskitetyt tehtävät vaativimmissa palveluissa
- palvelurakenteen, investointien ja palveluiden yhteensovitus
- kehittäminen ja osaamiskeskukset, ensihoitokeskus, yhteistyötehtävät ja -foorumi
- yhteistyösopimus

Kunnat

- Lakisääteiset tehtävät - paikalliset tehtävät
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Paikallinen demokratia ja elinvoima
- Yleinen toimiala

Palveluntuottajat

- Julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat

18 maakuntaa

- järjestämisvastuu
- rahoitusvastuu
- päättää palvelutasosta ja yhteistyösopimuksesta

5 sote-yhteistyöaluetta

12 laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikköä (sis. 5 yliopistosairaala)

Kunnat

Järjestämislaki

Järjestämislaille säädetään, millä tavoin maakunnan pitää järjestää asiakkaiden lakisääteinen sosiaali- ja terveydenhuolto

- Laki koskee julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä, ohjausta ja valvontaa.
- Lain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä varmistaa yhdenvertaiset, kustannusvaikuttavat ja tuottavuudeltaan hyvät sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut koko maassa.
- **Maakunta vasta siitä, että sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen sisältö, laajuus ja laatu ovat asiakkaiden tarpeen mukaisia.**
- **Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen erotetaan ja palvelulaitos vastaa maakunnan omasta tuotannosta. Lisäksi palveluja voivat tuottaa julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat. Maakunta vastaa siitä, että palveluista muodostuu asiakkaille sujuvat kokonaisuudet ja palvelu- ja hoitoketjut.**
- Maakunta laatii palvelustrategian ja antaa palvelulupauksen.
- Kunnat eivät enää järjestää tai rahoita sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluja. Kuntien tehtävänä on edelleen edistää hyvinvointia ja terveyttä.

Asiakkaan valinnanvapaus

Asiakkaan valinnanvapauden lainvalmistelu on vielä kesken. Hallitus evästi jatkovalmistelun 29.6.

Valinnanvapaus on jatkossa pääsääntö perustasolla ja soveltuvin osin käytössä erikoistason sosiaali- ja terveystalvissa.

Asiakas voi valita julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan.

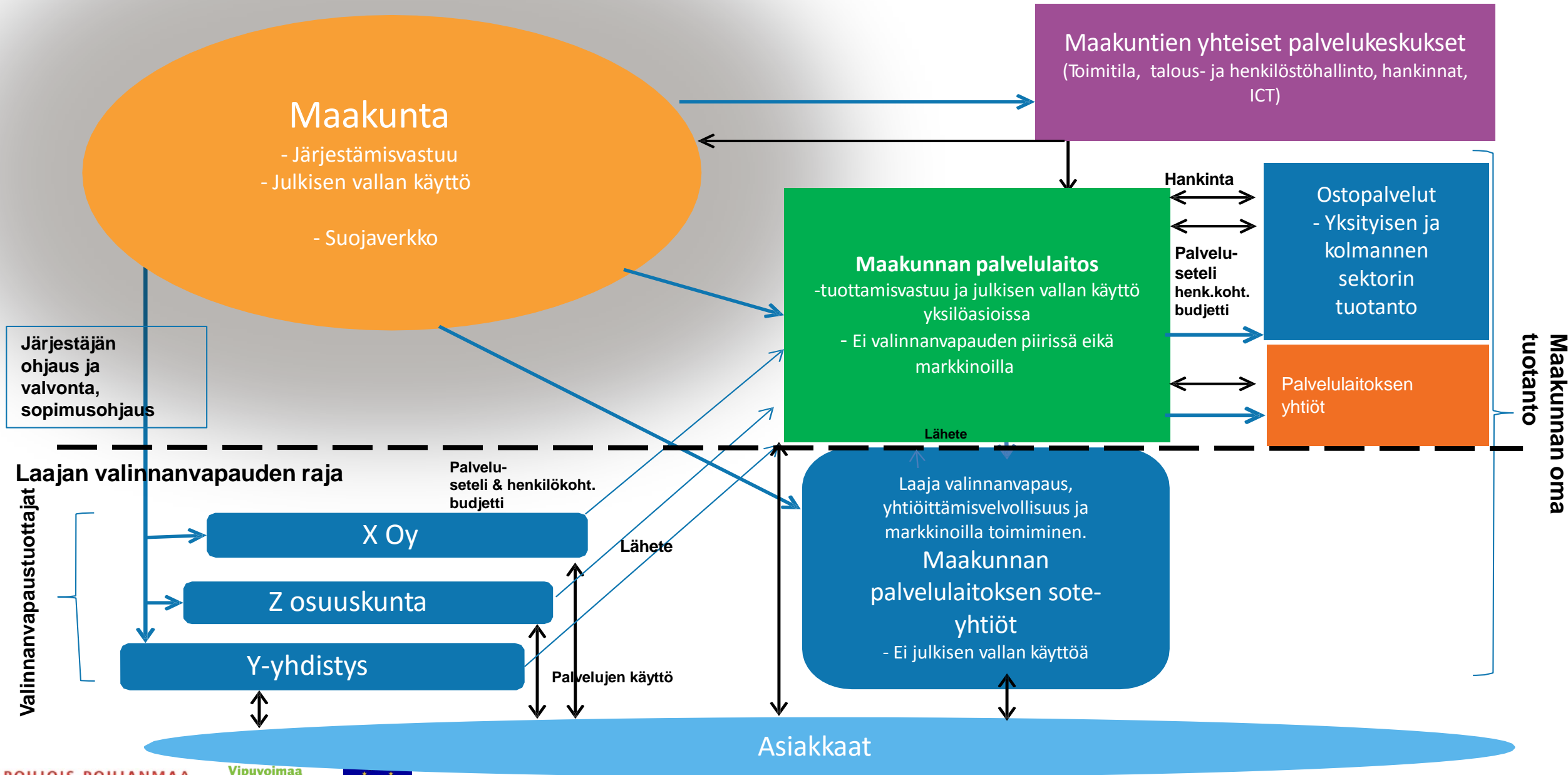
Suomalaisen valinnanvapausmallin lähtökohdaksi halutaan ihmisten erilaiset palvelutarpeet.

Valinnanvapausmalliin harkitaan otettavaksi neljä erilaista valinnanvapauden keinoa.

Erikokoisten yritysten mahdollisuudet tarjota palveluja turvataan. Maakuntien erilainen palvelutarjonta otetaan huomioon.

STM:n johdolla valmistellaan lainsäädäntöä. Lakiluonnos on tarkoitus lähettää lausunnolle 11/2016.

Julkisten sosiaali- ja terveysten palvelujen rakenne

Aikataulu

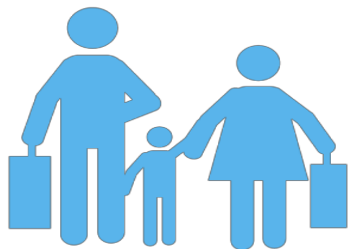
2016

2017

2018

2019

Sote-uudistuksen ja maakuntien perustamisen lakiluonnokset lausunnolle 8/2016, esitys eduskunnalle 12/2016

Maakunta-uudistuksen hallituksen esitys keväällä 2017

Valinnanvapautta ja monikanavarahoituksen yksinkertaistamista koskevat lakiluonnokset lausunnolle 11/2016 ja esitys eduskunnalle 2/2017

Väliaikaishallinto alkaa valmistella toiminnan käynnistämistä 1.7.2017 alkaen

Ensimmäiset maakuntavaalit tammikuussa 2018 presidentin vaalien yhteydessä

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen siirtyy uusille maakunnille 1.1.2019

Valinnanvapauten ja monikanavarahoitukseen liittyvät lait voimaan 1.1.2019. Mahdollinen siirtymäaika.

PoPSTerin tavoitteet (1/2)

Tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon optimaalisten palveluprosessien:

- **Asiakaslähtöisyyden varmistaminen kaikissa alueen väestölle tuotettavissa sosiaali- ja terveystalveissa.** Sosiaali- ja terveydenhuollon teemojen (ks. kohta 6.1.) ja palvelukokonaisuuksien määrittys tehdään hankkeessa asiakaslähtöisyyden pohjalta.
- Eri palvelujen kehittämisen, suunnittelun ja tuottamisen osalta **integraatiohyötyjen varmistaminen** sekä (eri palvelukokonaisuuksien ja prosessien välillä ja osana)

PoPSTerin tavoitteet (2/2)

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen **tehokkuuden, vaikuttavuuden ja säästöjen suunnittelu ja kehittäminen Pohjois-Pohjanmaan alueella** alueen eri osat (niiden erityispiirteet ja olemassa oleva infrastruktuuri, yksityinen ja kolmas sektori ym.) ja asukkaiden palvelutarpeet huomioon ottaen
- Tavoitteena on alueen **asukaskohtaisten sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten nettokasvun puolittaminen pysyvästi** palvelujen taso (=laatu ja määrä suhteessa tarpeeseen) turvaten
- Pohjois-Pohjanmaan osalta tavoitteena on tarvevakioitujen (THL) sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenojen indeksiluku max. 95 (koko maa = 100).

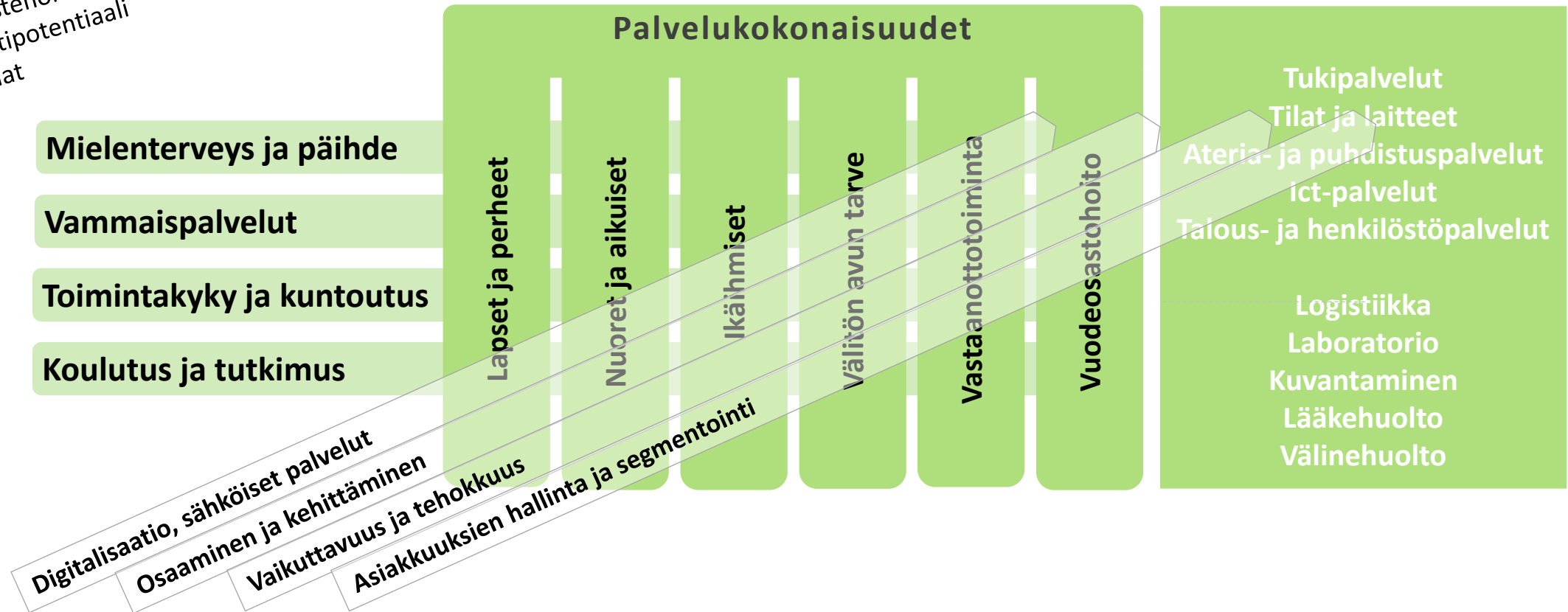
Keskeisiä asioita ovat mm.:

- Palvelu- ja hoitoketjuprosessien rohkea ja asiakaslähtöinen uudistaminen**
- Palvelukokonaisuuksien integraatiohyötyjen varmistaminen**
- Ensisijaisesti lähipalvelujen varaan rakentuva arjen tuki ja palvelut siten, että erikoisosaaminen tukee perustason toimintaa**
- Hoidon ja hoivan palvelurakenteen uudistamisen tavoitteena on, että kotona selviytyy selvästi nykyistä enemmän**
- (lasten ja perheiden) palvelujen uudistaminen siirtämällä painopistettä ennaltaehkäiseviin palveluihin**

Palvelukokonaisuudet ja läpileikkaavat teemat

- Asiakaslähtöisyys
- Integraatiopotentiali
- Kustannustehokkuus/optimointipotentiali
- Rajapinnat

Järjestämiseen liittyvät selvittävät asiat
Esim. järjestäjän rooli, toiminnan ja talouden ohjausmekanismit, valvonta, kannustimet, valinnanvapaus, monituottajuus, pienyritystoiminnan edistäminen asiakkuuksiin liittyvä päätöksenteko (viranomaistoiminnot), palveluverkko, elinvoima, markkinainnovaatiot, verkostot, kumppanuudet, kriteerit, asiakasmaksut, tutkimuksen ja kehittämisen koordinaatio

Lapset ja perheet

- Neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- Perheiden sosiaalipalvelut (perhepalvelut, kasvatusta – ja perheneuvonta,...)
- Lasten kehitysvammais- ja vammaispalvelut
- Lasten kuntoutus
- Lasten psykologit, perustason mielenterveystyö
- Lastensuojelu
- Lasten- ja osin nuorisopsykiatria
- Lastentaudit

Muut sidosryhmät

- 3. sektori
- seurakunnat
- ...

RAJAPINNAT KUNNASSA

- varhaiskasvatus, perusopetus, oppilashuolto, erityiskoulut, liikunta, nuoriso, kulttuuri

RAJAPINNAT PoPSTerissa

- aikuisten mt-/päihdepalvelut, kuntoutus, vammaispalvelut, synnytykset
- Normaaliluoden periaate, kasvun, kehityksen ja vanhemmuuden tuen näkökulma
- Lapsi ja perhe on kokonaisuus
- Ei lokeroon ”erityislapsi/-perhe”, vaikka olisi myös erityispalveluita
 - Erityisosaaminen ja erityispalveluiden laatu taataan poikkileikkaavilla palvelukokonaisuuksilla
 - Erityistuki ja -palvelut ja sote-palvelut tukevat kasvu- ja kehitysympäristössä pärjäämistä

Puheenjohtajat:
Hannu Kallunki (PoPSTer)
Arto Willman (Ouka)
Hanna Ebeling (PPSHP)

PoPSTer-kummit:
Leena ja Sirkka-Liisa

Palvelukokonaisuudet ja läpileikkaavat teemat

- Asiakaslähtöisyys
- Integraatiopotentiali
- Kustannustehokkuus/optimointipotentiali
- Rajapinnat

Järjestämiseen liittyvät selvittävät asiat

Esim. järjestäjän rooli, toiminnan ja talouden ohjausmekanismit, valvonta, kannustimet, valinnanvapaus, monituottajuus, pienyritystoiminnan edistäminen asiakkuuksiin liittyvä päätöksenteko (viranomaistoiminnot), palveluverkko, elinvoima, markkinainnovaatiot, verkostot, kumppanuudet, kriteerit, asiakasmaksut, tutkimuksen ja kehittämisen koordinaatio

Mielenterveys ja päihde

Vammaispalvelut

Toimintakyky ja kuntoutus

Koulutus ja tutkimus

Palvelukokonaisuudet

Lapset ja perheet

Nuoret ja aikuiset

Ikäihmiset

Välitön avun tarve

Vastaanotto toiminta

Vuodeosasto hoito

Tukipalvelut

Tilat ja laitteet

Ateria- ja puhdistuspalvelut

ict-palvelut

Talous- ja henkilöstöpalvelut

Logistiikka

Laboratorio

Kvanttaminen

Lääkehuolto

Välinehuolto

Digitalisaatio, sähköiset palvelut

Osaaminen ja kehittäminen

Vaikuttavuus ja tehokkuus

Asiakkuuksien hallinta ja segmentointi